

RIIGIKOGU

IV koosseis.

VII istungjärk.

138. koosolek.

14. aprillil 1931.

Sisu:

1. Päevakorra täiendamine ja muutmise.
2. Teatamine komisjonidesse antud seaduseelnõudest.
3. Teatamine asunikkuude, riigirentnikkuude ja väikepõllupidajate koonduse Riigikogu rühma nime muutmise.
4. Teatamine Riigikogu liikmete koosolekuilt puudumistest märtsikuul.
5. Komisjonide täiendavad valimised.
6. Koosseisu ja kodukorra komisjonide asemele koosseisu ja kodukorra komisjoni valimine.
7. Omavalitsuse komisjoni tegevuse lõpenuks lugemine.
8. Avalikkude õppeasutuste ja õigustega erakoolide õppejõudude tasude seaduse muutmise seadus — I lugemisel.
9. Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamise seaduse muutmise seadus — I lugemisel.
10. Seadus pensioniõiguslike isikute palgast kaheprotsendilise mahaarvutuse kohta pensionikapitali heaks — I lugemisel.
11. Veksliseadus — I lugemisel.

Koosoleku avab Esimees **K. Einbund** kell 17.18 min.

Sekretäri kohal sekretäri teine abi **O. Gustavson**.

Juhataja: Riigikogu koosolek on avatud. Täna koosolekuga algab meil VII istungjärk.

1. Päevakorra täiendamine ja muutmise.

R. Kuris'e ja J. Voiman'i ettepanekul täiendatakse päevakorda 1. punktiga — komisjonide täiendavad valimised; Majanduseminister M. Punga ettepanekul võetakse ära päevakorrast: 4. punkt — tollitariifide maksmapanemise seaduse § 3. muutmise seadus — I lugemisel ja 7. punkt — piiritle ja alkoholiliste jookide müügi seaduse muutmise ja täiendamise seadus — I lugemisel.

2. Teatamine komisjonidesse antud seaduseelnõudest.

Sekretär: Riigikogu juhatus andis:

1. kaitseväelaste ja nende perekon-

dade pensionide vähendamise seaduse rahaasjanduse komisjoni;

2. riigi- ja omavalitsuste teenijate ja nende perekondade pensionide vähendamise seaduse rahaasjanduse komisjoni;

3. Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seaduse muutmise ja täiendamise seaduse üldkomisjoni.

3. Teatamine asunikkuude, riigirentnikkuude ja väikepõllupidajate koonduse Riigikogu rühma nime muutmise.

Sekretär: Riigikogu juhatus on saanud järgmise teadaande: „Riigikogu juhatusel. Asunikkuude, riigirentnikkuude ja väikepõllupidajate koonduse Riigikogu rühma nimel on meil au teatada, et meie Riigikogus edaspidi tegutsema põllumeeste, asunikkuude ja väikemaapidajate koonduse Riigikogu rühma nime all.

Rühma kuuluvad kõik senise asunikkuude, riigirentnikkuude ja väikepõllupidajate koonduse Riigikogu rühma liikmed, nimelt: O. Köster, R. Penno, J. Zimmermann, R. Kuris, A. Laur, J. Loosalu, V. Maaker, J. Sikkar, A. Salum, G. Lorenz, Joh. Fuks, J. Saar ja A. Kornell.

Rühma juhatuses on: esimees R. Penno ja liikmed J. Loosalu, R. Kuris, J. Sikkar ja A. Laur.

Põllumeeste, asunikkuude ja väikemaapidajate koonduse Riigikogu rühma nimel R. Penno, Rud. Kuris, J. Loosalu, A. Laur, Joh. Fuks, J. Saar, Alex. Kornell, V. Maaker, A. J. Salum, Osk. Köster, Joh. Sikkar, G. Lorenz. Tallinnas, 14. aprillil 1931. a.“

4. Teatamine Riigikogu liikmete koosolekuilt puudumistest märtsikuul.

Sekretär kannab ette tähendatud teadaande. (Vaata 138. koosoleku otsuste protokoll, lisa nr. 3.)

5. Komisjonide täiendavad valimised.

Valitakse:

rahaasjanduse komisjoni laiendatud koosseisu A. Kärneri asemele A. Usai ja A. Mekkart'i asemele P. Schütz;

rahaasjanduse komisjoni A. Herman'i asemele A. Kirikal, M. Adamson'i asemele H. Martinson, A. Sirro asemele B. Eilman ja A. Lauri asemele A. Kornell;

üldkomisjoni M. Mihkelson'i asemele A. Liivak ja A. Kornell'i asemele J. Saar.

6. Koosseisu ja kodukorra komisjonide asemele koosseisu ja kodukorra komisjoni valimine.

Juhataja: Riigikogu juhatus esitab vanematekogu ettepaneku 24. märtsist s. a.,

valida koosseisu ja kodukorra komisjonide asemele koosseisu ja kodukorra komisjon, võttes jagajaks 15.

(Hääletatakse.) Ettepanek on vastu võetud.

Kandidaatideks on ette pandud:

Eesti sotsialistliku tööliste partei Riigikogu rühma poolt A. Rei, E. Pesur;

põllumeeste kogude Riigikogu rühma poolt A. Leps, M. Martinson;

põllumeeste, asunikude ja väikemaa-
pidajate koonduse Riigikogu rühma poolt A. Laur;

tööerakonna Riigikogu rühma poolt T. Kalbus;

rahvaerakonna Riigikogu rühma poolt O. Liigand.

(Hääletatakse.) Tähendatud kandidaadid on koosseisu ja kodukorra komisjoni valitud.

7. Omavalitsuse komisjoni tegevuse lõppenuks lugemine.

Juhataja: Riigikogu juhatus esitab vanematekogu ettepaneku 24. märtsist s. a.,

lugeda omavalitsuse komisjoni tegevus lõppenuks, pannes ta ülesanded üldkomisjoni peale.

Ettepanek võetakse vastu.

8. Avalikkude õppeasutuste ja õigustega erakoolide õppejõudude tasude seaduse muutmise seadus — I lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja J. Klesment.

O. Kask: Palun sõna korra kohta.

Juhataja: Ma olen sõna juba aruandjale andnud.

Aruandja J. Klesment: Selle seaduseelnõu on rahaasjanduse komisjon läbi vaadanud. Ma teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

O. Kask (korra kohta): Lugupeetud Riigikogu liikmed! See seaduseelnõu on väga kiire, ta on ühenduses eelar-

vega. Rahaasjanduse komisjon võttis ta väga kiires korras vastu neil eeldustel, et teda taheti maksma panna ühes eelarve vastuvõtmisega, s. o. 1. aprilli ümber. Juhtus aga nii, et eelarve tuli vastu võtta kiires korras, ja selle seaduseelnõu vastuvõtmine jäi pärastpühadeks. Olukord on sarnane, et tegelikult tuleb senimaksvate seaduste järele käia ja ei tähenda, kas üks nädal vähem või rohkem aega läheb. See seaduseelnõu puudutab tervet rida seadusi, mida muuta tarvis, ja tegelikult tulevad aprillikuul õpetajate palgad välja maksta endises suuruses, kuna palgavahet võib pärast avantsiteel õiendada. Ma arvan, kuna terve rida asjaolusid hariduseelu korraldamise alal on selle seaduseelnõuga ühenduses, siis oleks hea, kui eelnõu saaks lühikese aja jooksul haridusekomisjonis kaalutud. Kui haridusekomisjon selle eelnõu läbivaatamise ühe nädala jooksul lõpetab, oleks see asjale kasuks, ja meie võiksime ta 1. maiks vastu võtta. Teen ettepaneku,

anda avalikkude õppeasutuste ja õigustega erakoolide õppejõudude tasude seaduse muutmise seadus haridusekomisjoni.

J. Fuks: Mina toetan rkl. Kase ettepanekut. Nimelt tuletaksin meelde samalaadilise seaduse arutamist haridusekomisjonis. Kui umbes kaks aastat tagasi Avalikkude õppeasutuste ja õigustega erakoolide õppejõudude tasude seadus oli arutusel, siis meie teame, kui pikki vaielusi need küsimused haridusekomisjonis tekitasid. Ja kui rahaasjanduse komisjonis peaaegu ühe päevaga nüüd see seadus läbi võeti ja seal seejuures hariduslikku külge ei puudutatud, siis oleks loomulik, et ka haridusekomisjon lühikese aja jooksul selle seaduse läbi vaataks.

Juhataja: Hääletamisele tuleb kõigepealt rkl. Kase ettepanek. (Hääletatakse.) Ettepaneku poolt on 27 häält, vastu 29 häält. (Hüüded: Sedelitega!) Nõutakse sedelitega hääletamist. (Hääletatakse.) Ettepanek on tagasi lükatud 41 häälega 34 hääle pooltolemisel ja 3 erapooletuks jäämisel.

Hääletamisele tuleb aruandja ettepanek. Sõnasoovijaid — ei ole. Asun hääletamisele. (O. Kask: Palun sõna seaduseelnõu I lugemise puhul.) Sõna enam ei saa, sest on asutud seaduseelnõu hääletamisele. (Vahelhüüe.) Ma palun Riigikogu liikmeid mitte vaielda juhatajaga. Juhataja on küsinud mitmel korral, kas sõnasoovijaid on. Sõnasoovijaid ei ole olnud, ja kõik ettepanekud tulid hääletamisele. (Hääletatakse.) Seaduseelnõu on I lugemisel vastu võetud.

9. Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamise seaduse muutmise seadus — I lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja M. Mihkelson: Riigi Teatajas nr. 16 — 1930 on avaldatud Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamise seadus. Vastavalt sellele seadusele pidi teostuma Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamine järk-järgult nii, et nelja eelarve-aasta jooksul pidid kaetama kõik selleks tarvisminevad kulud. Esimene vastav summa Kr. 200.000.— pidi määratama 1931./32. eelarve-aastal. Eelarve koostamisel tekkisid aga raskused, ja selle tagajärjel ei saadud riigi eelarve kaudu määrata tarvilikke summasid ning posti-, telefoni- ja telegraafivalitsus on sunnitud teostama telefoni-keskjaama laiendamist teiste summadega. Seepärast on esitatudki käesolev seadus, millega tahetakse muuta tähtaegu, milliste kestel Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamiseks määratavad summad tulevad välja maksta. Kuna aga riigil tuleks maksta varustajatele firmadele vastavate lepingute järgi tähtajaks tasumata jäänud summade pealt 6,5% viivituseraha aastas, maksetaksegi Tallinna telefonijaamade laiendamiseks vajalikud summad postivalitsuse vabast krediitidest. Seda arvesse võttes teen ettepaneku,

Tallinna telefoni-keskjaamade laiendamise seaduse muutmise seadus I lugemisel vastu võtta.

Seaduseelnõu võetakse vastu I lugemisel.

10. Seadus pensioniõiguslike isikute palgast kaheprotsendilise mahaarvutuse kohta pensionikapitali heaks — I lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja M.

Koosolek lõpeb kell 17.54 min.

Õige.

Kinnitan.

Koosoleku sekretär (allkiri).

Koosoleku juhatajad (allkirjad).

Laarmann: Riigi eelarvesse on käesoleval aastal võetud summad pensionide väljamaksmiseks vähemad, kui kulud maksivate seaduste järgi tarvilikud on. Eelarve koostamisel on pensionide peale väljaminev summa kalkuleeritud selliselt, et muu seas kõik pensioniõiguslikkudel kohtadel teenivad isikud peavad oma palgast maksma 2% pensionikapitali heaks. Kuna uue pensioniseaduse maksmapanemine aega võtab ja see niipea võimalik ei ole, siis on tarvilik käesolev väike seaduse-novell, et korraldada pensioniõiguslike isikute palgast mahaarvamisi ja sellega kokkukõlastada riigi eelarvet. Rahaasjanduse komisjonis, kus seaduseelnõu arutamisel oli, võeti see ühiselt vastu vaidlemata vastu, ja rahaasjanduse komisjon ühines valitsuse poolt ettetoodud motiividega. Teen komisjoni nimel ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Seaduseelnõu võetakse vastu I lugemisel.

Koosolekut asub juhatama teine abiesimees **R. Penno**.

11. Veksliseadus — I lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja T. Kalbus: Veksliseadus on esitatud Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule eestistamise korras. Riigikogu juhatus andis selle seaduseelnõu läbivaatamiseks üldkomisjoni. Üldkomisjon on selle seaduseelnõu läbi vaadanud ja peaaesjalikult redaktsioonilised parandused teinud; sisulisi parandusi on üldkomisjon teinud kolm, need on üldkomisjoni seletuskirjas ette toodud. Kõiki neid asjalusi arvesse võttes teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Seaduseelnõu võetakse vastu I lugemisel.

Juhataja: Päevakord on läbi. Lõpetan Riigikogu koosoleku.

